

ARBOGA KOMMUN

Delårsrapport 2023-08-31

Socialnämnd

Innehåll

Inledning.....	2
Verksamhetens uppdrag och ansvar	3
Delårets verksamhet.....	4
Måluppfyllelse.....	13
Strategiskt område Inspirerande livsmiljö.....	14
Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande	14
Kommunfullmäktiges mål 3 En god omsorg för alla	14
Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun	15
Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete	15
Kommunfullmäktiges mål 6 En god och likvärdig utbildning för alla.....	15
Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete	16
Strategiskt område Inspirerande organisation.....	16
Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare	16
Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi.....	17
Måluppfyllelse	18
Ekonomi	19
Driftredovisning	19
Investeringsredovisning.....	22
Åtgärdsplan	23
Inledning.....	23
Framtid.....	24
Sammanfattning till kommunfullmäktige.....	28
Delårets verksamhet - sammanfattning till kommunfullmäktige	28
Måluppfyllelse - sammanfattning till kommunfullmäktige	29
Ekonomi - sammanfattning till kommunfullmäktige	30
Framtid - sammanfattning till kommunfullmäktige	30

Inledning

Nämnderna, bolagen och styrelsen ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Den kontinuerliga uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

Tertialuppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas prognoser utgår från utfall till och med mars),

Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,

Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, april, augusti och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning 4 kapitlet (LKBR 2018:597) finns allmänna bestämmelser om årsredovisningen. Årsredovisningen innehåller övergripande information av den verksamhet som bedrivits under året och information om kommunens ekonomiska resultat och ställning.

Verksamhetens uppdrag och ansvar

Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Socialnämnden ska också fullgöra kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.

Vidare fullgör socialnämnden kommunens uppgifter enligt lag om arbetslöshetsnämnd där uppdraget är främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Socialnämnden ansvarar bland annat för:

- Verksamheten för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen och följdlagstiftning (SoL)
- Kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Hemsjukvård och hembesök inom primärvårdens uppdrag till och med sjuksköterske-, arbetsterapeut- och fysioterapeutnivå
- Kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Färdtjänst enligt lagen om färdtjänst
- Riksfärdtjänst enligt lagen om riksfärdtjänst
- Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och följdlagstiftning vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna, lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), föräldrabalken (FB), lag om särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) samt insatser för ungdomar enligt lag om medling med anledning av brott
- De uppgifter som ankommer på kommunens socialtjänst vad avser flyktingverksamhet och integration
- Serveringstillstånd och tillsyn enligt Alkohollagen
- Dödsboanmälan enligt Ärvdabalken
- Vuxenutbildning

Delårets verksamhet

Vård och omsorg

Arboga kommun framtida hemtjänst tar form

Under hösten 2022 ägde en genomlysning rum av Hemtjänsten i syfte att bland annat granska om hemtjänstens ledning kan säkerställa en god arbetsmiljö för medarbetarna samt säkerställa god kvalitet av utförda insatser gentemot vårdtagarna. I genomlysningen ingick även att se över samplaneringsmöjligheter mellan Strandgården och hemtjänsten.

Genomlysningen påvisade bland annat att det fanns en massiv kritik gentemot ledningen och att det förekom misskötsel hos medarbetarna. Medarbetarnas arbetsmiljö upplevdes inte tillfredställande. Enhetschefen hade en påfrestad arbetsmiljö samt påvisades ett påtagligt stort underskott i personalbudgeten.

För att kunna skapa rätt förutsättningar för ledningen och medarbetarna inom hemtjänsten togs ett beslut om en organisationsutveckling.

Organisationsutvecklingen innebar att hemtjänsten och Strandgården bildar Arboga kommuns framtida hemtjänst.

Konvertering skedde under våren av de 2.5 ÅA arbetsledarna till en enhetschef, en planerare samt 0.5 administratör. Sammantaget genererade detta i tre enhetschefer, tre planerare samt 0.5 administratör. Rekrytering av enhetschefer, planerare samt av administratör tog form under våren. Samtliga tjänster i Arboga kommun framtida hemtjänst var på plats den första juni.

Det pågår nu ett intensivt arbete med att systematiskt ta sig an det som fungerar mindre bra och på så vis bygga upp Arboga kommun framtida hemtjänst. Ett positivt resultat av arbetet förväntas först under 2024, då det är ett gediget arbete att bygga upp grunden inom hemtjänsten.

Hemtagningsteam ett steg närmare införandet av en god och nära vård

Ett led i att driva omställningen till Nära Vård i Arboga är att skapa förutsättningar och trygghet för individen med ett personcentrerat tvärprofessionellt stöd för omhändertagande, sjukvård och rehabilitering i hemmet.

Den första juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt där biståndshandläggarna ingår. Syftet med hemtagnings-teamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenhet. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning får sin vård i hemmet, upplever trygghet och utifrån en tydlig plan undviker onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet kommer att pågå till 31 december 2023. En utvärdering kommer ske och förhoppningen är att det ska ge vinster både

utifrån kvalitén på vården och ekonomiskt. Från 2024 räknas det med att hemtagningsteamet blir en permanent verksamhet.

Kompetensutveckla undersköterskor "Jobba på toppen av sin kompetens"

Ett projekt startade hösten 2022 på Åspegeln i syfte att stärka och bibehålla undersköterskans kompetens samt att göra det attraktivt för undersköterskorna att vilja arbeta inom Arboga kommun. Att de ska få arbetsuppgifter som stämmer överens med deras kompetens. Vidare är detta ett sätt att öka patientsäkerheten inom vård- och omsorg då undersköterskans kompetensen höjs. Metoden har varit att åtta undersköterskor som arbetar på Åspegeln fått söka uppdraget inom projektet. Under 6 månader har de verkat inom projektet och arbetat nära sjuksköterskorna med undersköterskeuppgifter såsom venprovtagning, såromläggningar, spolning av urinkateter, kontroll av vitalparametrar, kompressionslindning samt hjärtlungräddning. Utbildningen står hälso- och sjukvårdsenheten för. Sammanlagt har fem föreläsningar genomförts i olika ämnen för att repetera och tillföra kunskap inom de olika områdena. Projektet avslutades i maj efter en utvärdering som visade på att både undersköterskorna och sjuksköterskorna på Åspegeln arbetar numera mer på toppen av sin kompetens. Framtidsvision är att samtliga undersköterskor inom särskilda boenden och hemtjänst ska få delta i detta projekt inom en rimlig tidsperiod för att stärka kvalitén och få arbeta på toppen av sin kompetens.

Heltidsresan

SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Kommunal driver ett utvecklingsprojekt mellan 2016–2024 där målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerade verksamheter. Att fler arbetar heltid är avgörande för att möta framtidens rekryteringsbehov och bidra till ett mer jämställt samhälle. Att arbeta heltid är också viktigt för den enskilde individen. För framtidens arbetskraftsförsörjning är det avgörande att ännu fler medarbetare arbetar heltid.

Heltid som norm är en kulturförändringsfråga vilket är en fråga som måste ledas och bäras av chefer och ta plats i det dagliga arbetet. Rätt till heltid ska vara ekonomiskt hållbart. För att få en ekonomisk hållbarhet ska utökningen ske genom att nyttja överkapaciteten på verksamheterna, vilket betyder att andelen korttidsvikarier minskas och tills vidare anställda nyttjas med bokningsbar arbetstid.

Cheferna har börjat organisera arbetet på ett sätt som gör det möjligt att bemanna med heltidspass. De arbetar även med att se över om arbetsuppgifter kan flyttas från arbetstoppar och i stället utföras på tider då tillgången på medarbetare är bättre.

Heltid till alla innebär en ökad flexibilitet för alla medarbetare, inte bara de som går från deltid till heltid. När verksamheten har behov av förändringar i bemanningen behöver alla medarbetare solidariskt arbeta med flexibiliteten.

Under 2023 arbetar samtliga enheter med att uppfylla två mål i samband med heltidsresans införande. Det första målet är att 20% av våra medarbetare per enhet ska erbjudas arbeta heltid under 2023. Det andra målet är att samtliga enheter ska upprätta en implementeringsplan på

hur arbetet ska bedrivas vidare under 2024 och framåt, i syfte att erbjuda samtliga medarbetare heltid.

Projekt social ansvarig socionom

Under andra halvan av året kommer ett projekt äga rum fram till årsskiftet. Där en tjänst som social ansvarig socionom, SAS, kommer att inrättas inom vård- och omsorg, VoO, samt inom verksamheten för funktionsstöd, VFF, i syfte att säkerställa kvalitén utifrån Socialtjänstlagen, SoL. SAS ska leda processer och arbeta självständigt utifrån uppdrag från verksamhetscheferna inom VoO och VFF, exempelvis med sammanställningar, analyser och utvärderingar av data. SAS ansvarar för att säkerställa god kvalitet och följsamhet till lagar, såsom socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt andra styrdokument. En utvärdering av projektet kommer att ske under december månad. Därefter kommer ett beslut att fattas om det finns förutsättningar att implementera rollen som SAS från 2024.

Kompetensenhetsens bäring framledes

Kompetensenheten startades i socialförvaltningens regi under våren 2021 och under hösten 2022 gjordes en utvärdering av enhetens bäring. I utvärderingen framkom det att kompetensenheten inte är ekonomiskt självförsörjande samt att enheten har svårt att uppfylla målen som åligger kompetensenheten. Under hösten 2023 kommer ett arbete att påbörjas i syfte att omstrukturera kompetensenheten, för att 2024 benämnas som en bemanningsenhet, vilket framledes kommer att generera i en ekonomi i balans för enheten.

Nya dokumentationssystem

Under november 2022 implementerades ett nytt dokumentationssystem, Life Care, för de medarbetare som arbetar under Socialtjänstlagen, SoL. I samband med införandet av det nya systemet har verksamheten fått möjligheten till att arbeta aktivt med individens behov i centrum, IBIC, vilket resulterar i ett mer kvalitetssäkert och utvecklande arbetssätt med den enskildes genomförandeplan.

För hälso- och sjukvårdens (HSE) medarbetare infördes ett nytt journalsystem, Cosmic, i maj, vilket har medfört en hög patientsäkerhet eftersom det är en sammanhållen journal.

Ett nytt planeringssystem infördes inom hemtjänsten med start under april. Syftet med införandet av planeringssystemet är att det ska bli mer kontinuitet hos vårdtagarna samtidigt som det ska bli en bättre arbetsmiljö för medarbetarna. Under augusti/ september kommer hemtjänsten att påbörja arbetet med insatsregistrering.

Verksamheten för funktionsstöd

Solögats korttidsboende

Sedan årsskiftet utför verksamheten inte korttidsstillsyn vid Solögat åt barn- och utbildningsförvaltningen. Det var för få ungdomar som hade insatsen och därmed var det inte

kostnadseffektivt. För ungdomen kan det vara bättre att ha fritids på skolan för att få kontinuitet och undvika avbrott/förflyttningar samt för få timmar mornar och eftermiddagar, som kan vara ett stressmoment för individen.

Lokaler

Projektering av ny gruppbostad vid Alphyddan är klar och beslut har fattats att gå ut med upphandling till att bygga en gruppbostad. Detta kommer att ske efter semesterperioden.

Då lokalerna för daglig verksamhet vid Ekvägen hyrs externt samt att verksamheten önskar nya lokaler som är samlokaliserade och mer centralt ses möjligheterna att kunna bygga om verkstadslokalen vid Vasagymnasiet över. Inga beslut är fattade och det kommer att arbetas vidare under hösten med frågan om det är en möjlig lösning.

I höst kommer biståndsenheten att flytta till sina nya lokaler på Hällbacken.

Personal

Under våren gick en biståndshandläggare i pension och en ny rekryterades. Biståndsenheten är fulltaliga och består av sex biståndshandläggare. Sedan september 2022 var det en tillförordad enhetschefen som under våren blev fastanställd. Enhetschefen ska gå en ledarutbildning i höst. Inom socialpsykiatri anställdes en socialpedagog till boendestöd. Västermovägens servicebostad har rekryterat en stödpedagog.

Stödpedagogen på Österlånggatans servicebostad sade upp sig men arbetar kvar i kommunen inom hälso- och sjukvårdsenheten som arbetsledare. Rekrytering pågår av en ny stödpedagog.

Heltidsresan

Sju medarbetare önskar heltid under 2023 och kan tänka sig att arbeta på flera arbetsplatser. Deras önskemål är uppnådda. Förändringar i AB som reglerar dygnsvilan till 11 timmar gäller från 1 oktober 2023. Förändringar gällande bestämmelser i Bilaga J (sovande jour) kommer först i februari 2024. Båda dessa förändringar kommer att försvåra arbetet med Heltidsresan.

IVO granskning av Oljevägen

Resultatet av IVO granskningen var att verksamheten inte dokumenterat och följt upp skydds- och begränsningsåtgärder samt samtycke på ett korrekt sätt. Dessutom påtalade IVO att samtycke till åtgärder från anhöriga och godmän inte är giltiga. Anledningen till bristerna beror till stor del på att det har varit hög personalomsättning sedan Oljevägen startade, även på chefs sidan. Nu ses rutiner och blanketter över som stöd, så att personal ska dokumentera och hantera skydds- och begränsningsåtgärder samt samtycke enligt IVO synpunkter.

Nytt verksamhetssystem

Nya verksamhetssystemet Life Care började införas november 2022. Det har tagit mycket tid att föra över information från det gamla systemet till det nya systemet samt att införa nya

arbetsätt och användningsområden. Nu används utredningsmodellen IBIC i sin helhet. Även för medarbetare i verksamheten har det inneburit stora förändringar med nytt system och det finns fortfarande utvecklingsområden att arbeta med som exempelvis genomförandeplanernas utformning.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområde IFO barn och familj

Under flera år har IFO barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden. Aktualiseringar, orosanmälningar och ansökningar har under perioden januari - juli ökat från 310 aktualiseringar år 2021, 433 aktualiseringar under år 2022 till 476 aktualiseringar år 2023. En åtgärd för att klara av det ökade inflödet på ärenden, som vidtogs under våren 2022, var en förflyttning av biståndsuppföljare till utredande socialsekreterare och den lösningen har permanentats i januari 2023.

Verksamheten har under delåret haft en ökning av placeringar, främst i familjehem. Perioden januari till juli var antalet placerade barn per månad 34 vilket kan jämföras med 28 barn per månad under samma period år 2022. En budgetförändring vidtogs i januari 2023 där budget fördes över från familjehemsplaceringskontot till att anställa ytterligare en familjehemssekreterare. Syftet med den extra anställningen är att arbeta med att minska på placeringar i konsulentstödda familjehem till att använda egna rekryterade familjehem.

Första maj anställdes en extra familjebehandlare till öppenvården. Tanken är att kunna arbeta mer förebyggande och ge mer intensivt stöd för att förebygga placeringar. Budget för detta togs från institutionsplaceringar. Tanken är att den åtgärden på sikt ska ge minskade placeringskostnader.

IFO Barn och familj har under första delåret 2023 fortsatt satsat på tidiga insatser för att förebygga psykisk ohälsa hos barn och ungdomar samt för att barn och ungdomar och deras föräldrar snabbt ska kunna få hjälp. Verksamheten samarbetar med förskola, skola och fritid- och kultur kring olika stödsatser bland annat projektet Nybyholmsspåret. Exempel på andra förebyggande insatser är gruppverksamhet för barn till skilda föräldrar, föräldraskapsstöd till utlandsfödda, familjerådgivning samt stödsamtal till föräldrar utan biståndsbeslut.

Ett projekt som startats upp första delåret är insatsen "Extra Vuxen". Den ska leda till att utsatta barn får stöd på hemmaplan. Den implementeras med stöd av organisationen Maskrosbarn.

Verksamhetsområde IFO vuxen

Andelen av befolkningen som får eller söker vård och stöd för narkotikarelaterade problem har enligt Socialstyrelsen ökat både inom socialtjänst och hälso- och sjukvård den senaste tioårsperioden. Inom hälso- och sjukvården är ökningen uppemot 40 procent. Statistik från Socialstyrelsen visar att det missbruk som är vanligast förekommande är olika lugnande läkemedel, amfetamin och cannabis.

Inom vuxenområdet på IFO har det skett en stor ökning av missbruksplaceringar de senaste åren. Under perioden januari till juli 2021 placerades i genomsnitt fyra personer per månad på HVB. Samma period 2022 placerades i genomsnitt nio personer per månad och under 2023 har genomsnittet varit elva personer per månad. Ökningen av placeringar har gjort att handläggarna inom vuxenområdet har haft en ökad arbetsbelastning. Teamledaren har därför varit tvungen att handlägga ärenden och fått minskad tid till teamledarrollen.

Ett annat område som vuxenheten ansvarar för är våldsutsatta och våldsutövare. Våldsutövare får insatser via CMV, Centrum mot Våld, som drivs av Västerås stad. Insatser för våldsutsatta ansvarar IFO för med är bland annat stödsamtal, skyddade boende och gruppverksamhet. Insatserna har stadigt ökat under åren, från 3 beviljade öppenvårdsinsatser under perioden januari-juni 2020 till 11 insatser under samma period 2023.

Samverkan Västra Mälardalen

IFO har under många år samverkat med kommunerna Köping och Kungsör. Bland annat har de tre kommunerna gemensamt kontrakterade jourhem, gemensam familjerådgivning och en familjerätt som organisatoriskt ligger under IFO i Arboga. Under flera år har också en 12-stegsbehandling i grupp för vuxna missbrukare bedrivits i samverkan. Där pågår en genomlysning av arbetet och beslut om eventuell fortsättning ska tas under hösten.

Statsbidrag

Metoden Bostad först, ett nytt arbetssätt kring personer med bostadssociala problem pågår i verksamheten. En projektanställd, som finansieras med statsbidrag, arbetar med att implementera metoden i Arboga.

Ett annat statsbidrag har använts för utveckling av arbetet för att förebygga psykisk ohälsa. Medlen har bland annat använts till det förebyggande dansprojektet "Dans för hälsan".

Ett tredje statsbidrag har varit kring familjehemsvården där en kompetenshöjning hos personal samt skapande av extra familjehemssekreterartjänst för rekrytering, utredning och utbildning av familjehem har skett.

Under sommaren 2023 utlyste Regeringen ytterligare ett statsbidrag gällande förstärkt föräldraskapsstöd för att bland annat motverka kriminalitet hos unga. En person har anställts för att i projektform stärka upp föräldraskapsstödet i kommunen under hösten.

Systematisk uppföljning

Hela IFO har under delåret fortsatt att arbeta med implementering av metoder och arbetssätt för att på ett mer kvalitetsinriktat sätt följa upp verksamhetens resultat kopplat direkt till de individer som får stöd och hjälp av socialtjänsten. I detta arbete ingår ett väl fungerande ledningssystem och utveckling av individbaserad systematisk uppföljning.

Personal

Under första delåret har det skett en del nyanställningar av personal då två personal gått i pension, två personal har sagt upp sig för nya arbeten och en gått på föräldraledighet. Då det var svårt att snabbt få in en handläggare på myndighet barn har verksamheten haft en konsult i fyra månader. Verksamheten har anställt ny behörig personal men då det är ett komplext arbete så har verksamheten fått lägga extra tid på introduktion av nya medarbetare vilket tagit kraft från de medarbetare som har fullt upp med sina egna arbetsuppgifter. Två medarbetare har delvis varit långtidssjukskrivna men sjukskrivningarna är inte arbetsrelaterade. Detta har inneburit en ökad arbetsbelastning för kvarvarande personal.

En förändring som genomförts under våren är att heltidstjänsten som SAS, socialt ansvarig socionom, drogs ner till 50 % och att den andra 50 % av tjänsten gjordes om till biträdande verksamhetschef. Denna förändring kring ledarskapsstrukturen ska utvärderas under hösten.

Arbete och vuxenutbildning

Arbetsmarknadsenheten (AME)

Arbetsmarknadsenheten, AME, har löpt på enligt plan utan större avvikelser. Det treåriga ESF-projektet Destination Jobb startades upp i mars och hittills är 15 unga inskrivna, dessa saknar arbete. Deltagarenkät för dem som sysselsätts via arbetsmarknadsåtgärd på AME genomfördes under senvintern och visade att de frågor som rör framtiden och att komma vidare resulterade i något lägre betyg än bemötande, trivsel och möjlighet att framföra synpunkter. Resultatet redovisades för Socialnämnden i april.

Revision gällande ISO-certifiering genomfördes i maj utan anmärkning.

Generellt något högre sjukfrånvaro bland ordinarie personal än målen. Det är några få individer som står för högre frånvaro och frånvaron är i de flesta fall inte arbetsrelaterad. Ingen personalomsättning har förekommit.

Språkstödskurser hålls varje vecka för deltagare på AME som behöver det. Deltagare har också deltagit i andra kompetenshöjande insatser anordnade av Jobbcenter såsom jobbsökargrupp, arbetsmarknadskunskap med mera. Det är få deltagare på Jobbcenter vilket ska arbetas upp.

Högt tryck på budget- och skuldrådgivning men alla ärenden hinns med inom utsatta tider.

Tvätteriet kommer att inrymmas på Strängen 13 och under vecka 31 och 32 flyttades tvätteriet från byggnaden vid Gäddgårdsskolan, in till AME på Strängen 13. Kostnaderna för hyran kommer att minska, vilken äldreomsorgen står för. Kostnaderna för elförbrukning kommer däremot att stiga då elförbrukningen blir högre. Den yta som VFF haft till sitt förfogande för att ha sysselsättning till sina brukare behöver AME själva nyttja i och med detta. Även snickeriet och delar av uteservice påverkas.

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd har hittills i år inte haft någon personalomsättning men en långtidssjukskrivning. Antal hushåll med försörjningsstöd samt hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd har minskat hela året jämfört med samma period året innan. I snitt var 235 hushåll aktuella. Det leder till minskat utbetalt försörjningsstöd totalt. Ett viktigt skäl till att hushållen med försörjningsstöd minskar är ett aktivt arbete med dessa av personalen. De som arbetar med planering arbetar även med Jobbcenter och flera aktiviteter och kurser. Bland annat har språkträningsgrupper kommit i gång för dem som behöver. Samarbetet med SFI har stärkts och lett till att flera av de studerande fått ytterligare kompetenshöjande insatser till exempel praktikplats. Utvecklingsarbete kring förenklad handläggning har skett. Internkontroller styrker att handläggningen sker rättssäkert.

Vuxenutbildningen

Under 2022 uppdaterades likabehandlingsplanen för vuxenutbildningen för att säkerställa dess aktualitet och effektivitet. Personalen är nöjd med planen och anser att den har klara mål och syften. För att öka medvetenheten om planen har personalen deltagit i diskussioner och läst relevanta texter. Dessa givande diskussioner har gett möjlighet till reflektion kring samhällets funktion och utmaningar.

En öppen diskussionskultur kring likabehandlingsplanen är tydlig inom arbetslagen och på skolan. Värdegrundsfrågor lyfts regelbundet upp i arbetsrummen och under konferenser.

Det positiva arbetsklimatet har överförts till elevgrupperna, där en god stämning och sammanhållning har förekommit. Ingen rapportering av incidenter har gjorts, vilket personalen kopplar till implementeringen av likabehandlingsplanen och värdegrunden.

Personalen har kontinuerligt förbättrat planen, inklusive en lättläst version för eleverna. En utmaning är att säkerställa att alla elever tar del av planen, särskilt med nya elever som tillkommer. Ökad synlighet i lokalerna och på Unikum-plattformen diskuteras för att främja medvetenhet och inkludering.

Skolan har rapporterat en konfliktsituation till nämnden, efter att ha bedömt den som en konflikt snarare än en kränkning. Dessutom har beslut tagits att inte starta en ny kurs för underhållsingenjörer hösten 2023 på grund av lågt antal sökande.

Gemensamt

Gemensamt med anställda på Vuxenutbildningen, Försörjningsstöd och AME har en dag om våld i nära relation genomförts där även hedersproblematik lyftes. Ett allt tätare samarbete har upparbetats mellan planeringshandläggare, Jobbcenter och vuxenutbildningen under våren. Bland annat har studerande på SFI ingått i en språkträningsgrupp som fått samhällsinformation. Planeringshandläggare deltar i möten med lärare på SFI för att bättre stötta klienter och utbyta erfarenheter och samplanera. Det är av stor vikt att det fina samarbete som tillkommit upprätthålls.

Gemensamt med anställda på Vuxenutbildningen, Försörjningsstöd och AME har en dag genomförts gällande våld i nära relation och där även hedersproblematik lyftes.

Central administration

Implementeringen av ett nytt verksamhetssystem har tagit mycket tid och energi utifrån brister från företaget gällande utbildningen och introduktionen när det gäller avgiftshandläggningen. Kritik har framförts till företaget om dessa brister.

Utifrån att alla medarbetare behöver ha SITHS-kort så har det varit ett omfattande arbete med beställningar, fotograferingar samt utlämnande av korten, detta arbete har skötts av enheten.

En av handläggarna på central administration har fått uppdraget som boendeplanerare inom vård och omsorg.

Kommunens nya hemsida publicerades i februari. En av handläggarna vid central administration var sammanhållande i arbetet med att göra nya arboga.se.

Registreringen av synpunkter görs nu i Hypergene i stället för tidigare i Stratsys.

Måluppfyllelse

Nämnderna, bolagen och styrelsen har egna mål och indikatorerna som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås.

Bedömningen av målen grundar sig på utvärdering av arbetsprocesser för att uppnå kommunfullmäktiges mål eller av bolagets, nämndens eller styrelsens eget beslutade mål och om indikatorerna bidragit till måluppfyllnaden.

Målbedömningen har tre nivåer. Målet bedöms inte vara uppnått, delvis vara uppnått eller helt uppnått. Använd ej i hög grad uppnått.

Symbol	Förklaring
	Målet bedöms inte vara uppnått
	Målet bedöms delvis vara uppnått
	Målet bedöms vara uppnått

Till målen i styrmodellen finns indikatorer där syftet är att kunna följa resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till indikatorerna finns det ett målvärde för varje år och för mandatperioden.

Indikatorerna bedöms utifrån fyra nivåer. Om ingen utvärdering är gjord anges inget värde, Ej accepterat värde, Nära målvärdet och målvärdet uppnått.

Symbol Förklaring

Inget värde angett, ingen utvärdering

Ej accepterat värde, inte uppfyllt nivå <80 % av målvärdet

Nära målvärdet, delvis uppfyllt nivå 80 - 95 % av målvärdet

Målvärdet uppnått, uppfyllt nivå >95 % av målvärdet

Strategiskt område Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande Arboga är tryggt och inkluderande

Upplevd trygghet

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Bedömningen är att målet kommer nås. Mätningar kommer ske under hösten 2023

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Uppleva trygghet					85%			

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad

Kommunfullmäktiges mål 3 En god omsorg för alla

Nöjda medborgare

Hög självbestämmande och kvalitet, trivsel och välmående, förebyggande insatser

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Bedömningen är att målet kommer nås. Hemtagningsteam är infört. Nytt arbetssätt att arbeta med PUMI har införts på VFF. Mätningar kommer ske under hösten 2023

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Brukarnöjdhet med bemötande					85 %			-
Brukarnöjdhet med vår service					85 %			-

Antal vårdare som besöker en person med hemtjänst	18	18	19	16		→

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad

Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun

En ekologisk hållbar kommun

Långsiktigt hållbar resursanvändning, klimatpåverkan

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Bedömningen är att målet kommer att nås. Alla verksamheter är medvetna om och tänker klimatsmart. När bil byts värderas det om elbil kan vara ett alternativ, alla har blivit bättre på sopsortering, miljövänliga alternativ väljs vid inköp. AME är miljöcertifierad.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Sopsortering					24			-

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad

Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete

Kommunfullmäktiges mål 6 En god och likvärdig utbildning för alla

En god vuxenutbildning

Hög kvalitet och fokus på lärande, behörig och engagerad personal

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Bedömningen är att nämnden når målet

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Antal elever som klarar sin utbildning					80 %		○	-
Engagerad personal, vuxenutbildning					80 %		○	-

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad

Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete

Fler Arbogabor i arbete

Fler i arbete, sysselsättning, fler vägar in i arbete, egen försörjning

Bedömning	Trend
●	-

Kommentar:

Bedömningen är att målet kommer nås. I dagsläget är det 77 hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd. Målvärdet är 100. Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd är 141 och målvärdet är 160.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd					100		○	-
Hushåll som uppbär försörjningsstöd					160		○	-

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad

Strategiskt område Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare

En attraktiv arbetsgivare

(Medarbetare trivs och känner sig värdefull)

Arboga kommun arbetar aktivt och strategiskt med kompetensförsörjning. Det handlar om att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen. Medarbetarna och deras kompetens är kommunens viktigaste resurs.

För att utveckla Arbogas attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. I Arboga kommun finns tydliga värderingar och ett medarbetarskap som präglas av ansvar och respekt, där professionalism, mod och innovation är centrala ledord. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar en arbetsmiljö som präglas av tillit, arbetsglädje och delaktighet.

Fokusområden

- Attraktiv arbetsgivare
- God och hållbar arbetsmiljö
- Medarbetarskap
- Ledarskap

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Bedömningen är att målet kommer nås. Mätningar kommer ske under hösten 2023

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Hållbart medarbetarengagemang		85	85		82			-
Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap					80			-
Frisknärvaro					32			-

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad

Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi innebär ordning och reda, en god ekonomi nu och i framtiden, ansvarsfullt och effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Skattesatsen ska vara oförändrad. Kommunens kärnverksamhet och människors möjligheter till egen försörjning ska prioriteras.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetssätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ständiga förbättringar i verksamheten för att uppnå ökad effektivitet.

Fokusområden

- Resultat
- Effektivitet
- Avtalstrohet

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning	Trend
	-

Kommentar:

Bedömningen är att nämnden når målet med hjälp av det statsbidrag för 2023.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning	Trend
Budgetavvikelse, Tkr					0			-
Verksamheten är ändamålsenlig					100 %			-
Kontroll av socialförvaltningens avtalstrohet								-

Måluppfyllelse

I delårsuppföljningen är alla mål delvis uppfyllda och flera mätningar kommer ske under hösten. Bedömningen är att alla mål kommer nås under 2023.

Ekonomi

Driftredovisning

Ekonomi, tkr	Utfall jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2023
Verksamhetens intäkter	64 911	71 418
Verksamhetens kostnader	-323 218	-350 551
Nettokostnad	-258 3087	-279 133
Budget	-255 796	-272 099
Årets resultat	- 2 512	-7 034
Investeringsutgifter	-519	-862
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	-519	-862

Verksamhet (Tkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall jan-aug 2023	Avvikelse Prognos Delår	Avvikelse Prognos Tertial
Socialförvaltningen gemensamt	10 594	12 245	7 727	600	0
Vård och omsorg	207 413	216 573	154 870	-11 700	-5 000
Verksamheten för funktionsstöd	77 445	88 249	51 575	6 300	1 000
Individ och familjeomsorg	45 724	45 095	36 518	-7 550	-5 400
Arbete och vuxenutbildning	39 985	43 800	28 443	1 000	0
Summa	381 161	405 962	279 133	-11 350	-9 400

Vård och omsorg

Det allmänna ekonomiska läget påverkar vård- och omsorg i högsta grad. Det ses över hur arbetet kan utvecklas för att arbeta mer kostandeeffektivt utifrån de beviljade besluten som vård- och omsorg utför. Arbete kommer att ske kring att säkra bemanningsekonomin. Framledes kommer det att finnas ett behov av att socialförvaltningen tillsammans med socialnämnden, ser över vad "skäliga levnadsvillkor" innebär för medborgare i Arboga kommun. I framtiden kommer troligtvis inte vård- och omsorg kunna bedrivas med samma utbud som idag, utan här måste verksamheten se över vilket basutbud som ska erbjudas vår äldre befolkning, utifrån de ekonomiskt tilldelade ramarna vård och omsorg måste förhålla sig till.

Särskilda boenden: Personalkostnaderna har ökat på våra särskilda boenden, en del av det beror på ökade tjänstgöringsgrader hos personalen i ett led i heltidsresan. Ett underskott på 3 800 tkr beräknas på helår. Arbete sker för att hitta arbetssätt vid Heltidsresan.

Hemtjänst: Under våren genomförs en organisationsutveckling. Trots åtgärder för effektiviseringar som påbörjats under 2022 bedöms inte hemtjänsten i nuläget kunna redovisa budget i balans vid årsskiftet utan ett underskott på 9 500 tkr. Fokus på behov kontra resurser sker löpande. Under första delen av 2023 har antalet beviljade insatser ökat, vilket betyder att behovet varit att utöka personalstaben för att möta behovet.

Kompetensenheten beräknas nå ett negativt resultat vid årsbokslutet på omkring 500 tkr, vilket åtgärder kommer att vidtas under hösten, genom att omstrukturera kompetensenhetens uppdrag.

Enhetscheferna har arbetat intensivt med att få ner den kvalificerade övertiden, vilket har gett resultat under detta halvår som gått i jämförelse med första halvåret 2022. När det gäller sjuklönekostnader inom hela Vård- och omsorg har dessa successivt minskat sedan januari i år.

Vård- och omsorg förväntas inte nå en budget i balans vid årsbokslutet, utan kommer att uppvisa en negativ avvikelse på 11 700 tkr.

Verksamheten för funktionsstöd

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 6 300 tkr. Det beror dels på att färre personer har insatsen personlig assistans. Flera har avlidit eller flyttat till särskilt boende. Inom boendeenheterna finns också ett överskott eftersom inte statiska scheman följs utan behovet styr. En brukare med omfattande behov avled i slutet av föregående år på en gruppbostad och där har bemanningen dragits ner mycket. Även daglig verksamhet och korttidvistelse har ett överskott. Sedan årsskiftet utför verksamheten inte längre korttidstillsyn vid Solögat åt barn- och utbildningsförvaltningen. Det var för få ungdomar som hade insatsen och därmed inte kostnadseffektivt för kommunen. Verksamheten har vakans hållit diverse tjänster i perioder där det varit möjligt.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheten prognostiserar ett underskott på 7 550 tkr.

Orsaker

En orsak till underskottet har varit en ökning av familjehemsplaceringar av barn och unga. Perioden januari till juli var antalet familjehemsplacerade barn per månad 34 barn vilket kan jämföras med 28 barn per månad under samma period år 2022. Av dessa placeringar var 6 barn placerade via konsultföretag vilket leder till en stor ökning av kostnaderna.

Prognosen för familjehemsplacerade barn är – 5 500 tkr

Ytterligare förklaring till det underskott som råder är en ökning av beroendeplaceringar av vuxna i missbruksvård. Flera korta placeringar har skett med syfte att snabbt bryta ett pågående missbruk där personen sedan fått fortsatt öppenvårdsbehandling på hemmaplan. Det har också varit fler personer placerade med stöd av tvångslagstiftningen Lagen om vård av missbrukare, LVM, de placeras på statliga behandlingshem under 6 månader, SIS-hem, med förhöjda dygnskostnader i jämförelse med kostnader för HVB-placeringar.

Prognosen för beroende institutionsvård är – 3 900 tkr

Åtgärder

Åtgärder under delåret för att minska underskottet har varit att hålla ner andra kostnader för andra insatser samt se över personalbemanning vid sjukskrivningar och föräldraledigheter. Verksamheten har kunnat använt statsbidrag till utbildning och handledning av personal samt arbetat ekonomiskt i alla beslut gällande kostnader i verksamheten.

Budgetföljsamhet

I verksamhetens uppdrag ingår att fatta beslut om barns och vuxnas placeringsbehov utifrån bland annat missbruk, våld och brister i hemmet. Det är svårt att i förväg veta vilket behov av stöd som våra medborgare har och vilka insatser, med medföljande kostnader, som bäst matchar deras behov. Under delåret har prognosen följt de ökade placeringskostnaderna.

Helårsprognos

Verksamheten prognosticerar ett underskott på – 7 550 tkr för verksamhetsår 2023. Underskottet beror på de ökade placeringskostnader som verksamheten har för familjehemsplaceringar av barn och unga samt beroendeplaceringar på institution för vuxna.

Arbete och vuxenutbildning

Ökade kostnader för bland annat bränsle och minskade intäkter beroende på väder ger utslag på det ekonomiska resultatet för AME. En översyn av AME:s alla uppdrag i förhållande till kostnader ska göras. Totalt sett, med stöd utifrån massflyktningdirektivet, ESF-projekt och att vuxenutbildningen har stabil ekonomi och att även försörjningsstöd har haft gynnsamma månader, så prognostiserar verksamheten med ett överskott på 1 000 tkr. Flytten av tvätteriet ska bekostas av AME och det följs upp men alla kostnader har ännu inte inkommit.

Central administration

Central administrations prognos för helår är ett överskott på 600 tkr gällande färdtjänst och riksfärdtjänst samt diverse kostnader.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, tkr	Budget 2023	Utfall jan- aug	Avvikelse delår	Avvikelse tertiäl
Verksamhetssystem	1 803	618	0	0
Möbler Vård och omsorg	200	0	0	0
Digitalisering	966	108	0	0
Mindre traktor	200	0	0	0
Höj- och sänkbara bord AME	250	137	0	0
Isolerad container	60	0	0	0
Summa	3 479	862	0	0

Samtliga investeringsmedel beräknas användas under året.

Åtgärdsplan

Inledning

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Om det kvarstår avvikelser som inte kan vidtas inom förvaltningens delegation ska en åtgärdsplan upprättas av förvaltningen. Denna beslutas av nämnden/styrelsen i samband med den återkommande rapporteringen av det ekonomiska läget.

Av åtgärdsplanen ska det framgå på vilket sätt och i vilken verksamhet nämnden avser vidta åtgärder som säkerställer att uppnå ekonomisk balans och måluppfyllelse.

Åtgärd	Område	Aktivitet	Helårseffekt	Effekt 2023
1.	Statsbidrag	Använda prestationsstatsbidrag för minskat antal timanställda i förhållande till månadsanställda	11 350	
SUMMA:			11 350	

Framtid

Vård och omsorg

Demografiska trenden- utvecklingen

Den demografiska utvecklingen påvisar att andelen äldre ökar i relation till resten av befolkningen i Arboga. Detta kommer att ha betydelse för vård- och omsorg genom att det behöver skapas fler platser på särskilda boenden samt att det finns ett behov av ett trygghetsboende i närtid. Hemtjänsten behöver utökas så att den åldrande befolkningens behov av insatser kan tillgodoses. Under maj till juli i år har det inkommit 43 nya beslut till hemtjänst, vilket betyder att redan under 2023 ses ett behov av att utöka hemtjänstens personalresurser.

Resursbrist gällande kompetensförsörjning

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att Vård- och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen. Vissa yrkeskategorier såsom tillgången på exempelvis utbildade undersköterskor har minskat inom socialförvaltningen. En handlingsplan för kompetensförsörjning har upprättades utifrån ARUBA.

I och med omställningen till Nära Vård, då svårt sjuka i högre grad vårdas hemma, kommer det att vara stora behov av specialistundersköterskor med inriktning *avancerad nära vård*. Vård och Omsorg har i dagsläget fyra medarbetare som går utbildningen och ytterligare fyra kommer att påbörja utbildningen under året. Trenden påvisar en ökning av personer med demenssjukdomar/kognitiv svikt och för att kunna bedriva och tillhandahålla en god vård med hög kvalitet så måste kompetensen höjas i form av att anställa specialistundersköterskor med inriktning *demens*. En utmaning blir att vara en attraktiv arbetsgivare för dessa då det idag inte finns några tjänster att söka i Arboga kommun.

Den teknologisk utvecklingen

Utifrån trenden resursbrist gällande kompetensförsörjningen måste nya arbetssätt hittas för att arbeta smartare med stöd av tekniken. Detta kan ses positivt ur den aspekten att stöd kan tas av tekniken inom flera områden. Den tekniska utvecklingen som pågår idag kommer framledes att utvecklas allt snabbare. Detta kan komma att påverka kommunen både positivt och negativt då det gäller framför allt den mänskliga kontakten som erbjuds våra medborgare

Idag tillhandahåller vård- och omsorg ett antal läkemedelsautomater som erbjuds vårdtagare som endast har beviljad insats läkemedelstöd. Hela vård- och omsorg behöver ta ett omtag och har ett utvecklingsarbete framför sig från hösten 2023, gällande vad stödtekniken kan ge nu och framledes.

Utveckla samarbetet med kostverksamheten

Utvidga kostverksamhet som erbjuder/ tillgodoser hemtjänstens vårdtagare med näringsrik kost är ett arbete som bör planeras inom en treårsperiod.

Arbeta förebyggande/ utöka anhörigstödet

Att arbeta förebyggande är enligt forskning en framgångsfaktor för det fortsatta arbetet framåt med den åldrande befolkningen, dock behöver hänsyn tas till våra ekonomiska resurser och se över vilka arbetssätt som leder till ett mervärde för de verksamheten är tillför.

Hemtjänst

I september kommer verksamheten att flytta till nya lokaler på Hällbacken. Man kommer att arbeta mycket med personalens arbetsmiljö för att personalen ska känna stolthet över sin arbetssituation samt vara medvetna om vad ett medarbetarskap innebär. Ett arbete med att se över intäkterna kommer att påbörjas framledes i syfte att se om det finns möjlighet för att öka intäkterna utifrån det arbete som utförs idag. Den största utmaningen kommer att vara rekrytering av personal som har rätt kompetens, undersköterska och specialistundersköterska.

Öppning av ett nytt särskilt boende

Under hösten 2024 beräknas vård- och omsorg slå upp portarna till ett nytt särskilt boende på Hällbacken, i samband med öppnandet av Hällbacken planeras en avveckling av Strandgården.

Verksamheten för funktionsstöd

Förändringar i reglering av dygnsvila har skett och kommer träda i kraft den 1 oktober 2023. Regleringen är att alla ska ha 11 timmars dygnsvila. Detta gäller inte för medarbetare som har sovande jour. Förändringar för dem kommer gälla först i februari 2024. Båda förändringarna påverkar medarbetarnas scheman. Medarbetarna vill hellre ha längre pass och fler fridagar vilket inte kommer vara möjligt. Fler kan behövas anställas för att ha täckning dygnet runt. Detta försvårar även arbetet med Heltidsresan.

Lokalfrågor för både boenden och daglig verksamhet kommer arbetas vidare med.

Individ- och familjeomsorg

Den 26 augusti 2020 presenterades slutbetänkandet i utredningen "Framtidens socialtjänst" för regeringen. Slutbetänkandet ska ligga till grund för en ny socialtjänstlag. I förslaget trycks hårt på bland annat förebyggande insatser. Bland annat vill man göra insatserna från socialtjänsten mer lättillgängliga och föreslår därför fler icke-behovsprövade insatser. Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag som i så fall kommer att lägga ett förslag under år 2024. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning. En del av detta är den projektjänst som anställs för förstärkt föräldraskapsstöd.

En annan stor omställning är lagförslaget gällande Regionens övertagande av all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Samsjuklighetsutredningen har lämnat sitt slutbetänkande och förslagen föreslås träda i kraft i januari 2026. Ett arbete har påbörjats i projektform tillsammans med regionen med fokus på kartläggning av behov och inventering av resurser gällande beroendevården.

Antal orosanmälningarna inom IFO har ökat sedan flera år tillbaka. Det är viktigt att verksamheten fortsätter att utvecklas för att kunna ta emot de vuxna, barn och familjer som är i behov av socialtjänstens insatser. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten. Även om det alltid kommer att finnas behov av att placera vuxna, barn och ungdomar i heldygnsvård finns det många fördelar med att satsa på kvalificerad öppenvård i deras närmiljö.

Inom den sociala barnvården ställs krav på socionomexamen för att utföra myndighetsutövning. Det är svårt att rekrytera socionomer. Verksamheten fortsätter att satsa på goda arbetsvillkor, ett nära arbetsledarskap och trivsel för att vara en fortsatt bra arbetsgivare där personal trivs, utvecklas och vill stanna kvar. Yrkesresan är en nationell satsning för introduktion och långsiktig kompetensutveckling inom socialtjänsten där Socialstyrelsen och SKR är delaktiga och drivande i utformningen av utbildningssatsningen. Socialförvaltningen valde att gå med i denna satsning under våren 2023 och först ut att utbildas är personal som arbetat inom myndighetsutövning barn och familj mindre än två år. Sex medarbetare är anmälda och kommer att påbörja sin yrkesintroduktion under hösten.

Arbete och vuxenutbildning

Arbetsmarknadsenheten

Omställning då tvätteriet hastigt fick flyttas till Strängen 13 under sommaren. Omdisponering av övriga verksamheter krävs. VFF kan inte behålla sina sysselsättningsplatser i elektronikdemonteringen. Snickeriet står just nu utan lokal för alla maskiner som krävs. Lågtröskelverksamhet ska utvecklas men det fick, liksom allt övrigt, stå tillbaka för tvätteriet. Sopsortering är under utveckling. Ekonomin måste genomlysas i kärnverksamheten.

ESF-projektet Destination Jobb går från uppstartsfas till implementeringsfas. Klar trend att de som får praktik, arbetsträning eller anställning på AME behöver alltmer anpassningar och är allt mindre produktiva. God arbetsmarknad gör att det blir de som är längst ifrån ordinarie arbetsmarknad som uppbär försörjningsstöd i huvudsak. De med beredskapsanställning, BEA, som har hög frånvaro måste fångas upp och eventuella förlängningar av de anställningarna ifrågasättas då korttidsfrånvaron är mycket kostsam för AME. De som har BEA i andra kommunala verksamheter men där AME står som ansvariga, måste också följas upp då flera haft sina arbeten i flera år men inte kommer vidare ut på reguljära arbetsmarknaden. Otydligheterna kring ansvar i de ärendena har också vållat bekymmer ibland. Lokalerna på Strängen 13 ska fortsatt anpassas till att även planerare och Jobbcenter får plats. Plan med fastighetsägare finns.

Budget- och skuldrådgivningen upplever ökat tryck vilket än så länge är hanterbart med nuvarande resurser.

Antal anvisade för fördjupad kartläggning och arbetsprovning från Arbetsförmedlingen fortsätter också att öka.

Inga/väldigt få anvisas till Arboga av Migrationsverket. Hittills i år har vi inte haft några anvisade till kommunen förutom från Ukraina som faller under massflyktingdirektivet.

Vuxenutbildningen

Fortsätta arbetet med likabehandlingsplanen. Fortsätta arbetet med att finna studerande till ingenjörsutbildningarna på YH krävs. Flyktingar från Ukraina ska under hösten erbjudas plats inom ordinarie SFI-verksamhet då det projekt som hittills pågått i Köping avslutas. Analys och åtgärder krävs för att få fler att fullfölja sin utbildning enligt målsättningen. Fortsatt ha kvar upprättat samarbete med Jobbcenter och de planerare som arbetar nära främst SFI.

Försörjningsstöd

Arbetet intensifieras med klienterna som uppbär försörjningsstöd för att finna annan försörjning. Jobbcenter är under fortsatt utveckling och likaså praktiksamordningen. Planeringshandläggarna finns numer på AME på Strängen 13, vilket är till stor fördel för alla klienter som sysselsätts på AME och för personalgruppen i stort som blir större. Det minskar säkerhetsrisker och ökar möjlighet att till exempelvis flexa eller arbeta hemifrån vilket önskas. Personal som arbetar med planering ska genomgå utbildning i utredningsverktyget BIP/SMAIL under hösten 2023. Detta för att säkerställa att det arbetas med rätt insatser utifrån kartlagda behov. Verktyget innefattar även mer strukturerad form av uppföljning. Ytterligare ett ESF-projektsamarbete, Innovativ arbetsmarknad, med regionen som projektledare kan bli aktuellt. Målgrupp i projektet är långtidsarbetslösa utrikesfödda språksvaga individer med låg utbildningsbakgrund som är i behov av försörjningsstöd. Samarbetspartners blir regionen, länets kommuner, Arbetsförmedlingen, företag som är intresserade med flera. Dessa klienter utgör en stor grupp som uppbär försörjningsstöd. Bättre samordning krävs kring dessa av flertalet aktörer.

Central administration

Arbetet kommer att fortsätta gällande avgiftshandläggningen i Life care för att säkerställa att allt debiteras och att fakturor blir rätta utifrån utförd insats. Stort fokus kommer också att vara på ekonomin för hösten och de närmaste åren.

Sammanfattning till kommunfullmäktige

Delårets verksamhet - sammanfattning till kommunfullmäktige

Vård och omsorg

Hösten 2022 gjordes en genomlysning av hemtjänsten. Denna påvisade bland annat att det fanns en massiv kritik gentemot ledningen och förekomst av misskötsel hos medarbetarna. För att skapa rätt förutsättningar för ledning och medarbetare och för att få en ekonomi i balans togs ett beslut om organisationsutveckling. Ett positivt resultat av arbetet förväntas först under 2024, då det är ett gediget arbete att bygga upp grunden inom hemtjänsten.

Den 1 juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt där biståndshandläggarna ingår. Syftet med teamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenheten. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning ska få sin vård i hemmet, uppleva trygghet och utifrån en tydlig plan undvika onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet kommer att pågå till den 31 dec 2023, därefter kommer en utvärdering att ske. Förhoppningen är att det ska ge vinster både utifrån kvalitén på vården och ekonomiskt, vilket gör att hemtagningsteamet blir bestående från 2024.

Sveriges kommuner och regioner och Kommunal driver ett utvecklingsprojekt där målet är att heltidsarbete ska bli norm. Inom vård och omsorg är målet att 20 % av våra medarbetare per enhet ska erbjudas heltid under 2023. Samtliga enheter ska upprätta en implementeringsplan på hur arbetet ska bedrivas vidare under 2024 och framåt. Målet är att erbjuda samtliga medarbetare heltid.

Kompetensenheten startades i socialförvaltningens regi under våren 2021. Under hösten 2022 gjordes en utvärdering där det framkom att kompetensenheten inte är ekonomiskt självförsörjande samt har svårt att uppfylla målen. Under hösten 2023 kommer ett arbete att påbörjas i syfte att omstrukturera kompetensenheten.

Verksamheten för funktionsstöd

Sedan årsskiftet utför verksamheten inte längre korttidstillsyn vid Solögat åt barn- och utbildningsförvaltningen. Det var för få ungdomar som hade insatsen och därmed var det inte kostnadseffektivt för kommunen.

Projektering av ny gruppbostad vid Alphyddan är klar och beslut har fattats på att gå ut med upphandling till att bygga den. Detta kommer att ske under hösten.

Individ- och familjeomsorg

Under flera år har IFO barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden. Aktualiseringar, orosanmälningar och ansökningar har under de senaste två åren ökat med cirka 45 procent. Även familjehemsplaceringar har ökat.

Andelen av befolkningen som får eller söker vård och stöd för narkotikarelaterade problem har ökat. Det har även varit en stor ökning av missbruksplaceringar de senaste åren. Under perioden januari till juli 2021 placerades i genomsnitt fyra personer per månad på HVB. Samma period 2023 var i genomsnitt elva personer per månad. Beviljade insatser riktat till våldsutsatta och våldsutövare har även de blivit fler till antal.

IFO har använt flera statsbidrag till att kunna möta upp nya behov och utveckla sin verksamhet. Några exempel är projektet "Bostad först" - ett nytt arbetssätt kring personer med bostadssociala problem, projektet "Dans för hälsan" - en metod för att förebygga psykisk hälsa samt kompetenshöjande aktiviteter för personal inom familjehemsvården. Ett projekt som startats upp första delåret är insatsen "Extra Vuxen". Den ska leda till att utsatta barn får stöd på hemmaplan. Den implementeras med stöd av organisationen Maskrosbarn.

Arbete och vuxenutbildning

Antal hushåll med försörjningsstöd samt hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd har minskat jämfört med samma period året innan.

Samarbetet mellan AME och SFI har stärkts och lett till att flera av de studerande fått ytterligare kompetenshöjande insatser.

Ett treårigt ESF-projektet har startat upp där 15 unga arbetslösa är inskrivna.

Språkstödskurser och andra kompetenshöjande insatser anordnade av Jobbcenter erbjuds deltagare på AME.

Inga nya flyktingar har anvisats till Arboga under året förutom från Ukraina.

Det är fortsatt högt tryck på budget- och skuldrådgivning.

Inför sommarsemestrarna flyttade Jobbcenter och planeringshandläggare från Högskolecentrum till AME, Strängen 13. Tvätteriet har också flyttat till AME.

På grund av för få sökande till kursen för underhållsingenjörer hösten 2023 startas ingen ny kurs.

Måluppfyllelse - sammanfattning till kommunfullmäktige

I delårsuppföljningen är alla mål delvis uppfyllda och flera mätningar kommer ske under hösten. Bedömningen är att alla mål kommer nås under 2023.

Ekonomi - sammanfattning till kommunfullmäktige

Socialförvaltningens totala prognos är -11 350 tkr. För att nå ett noll-resultat har en åtgärdsplan beslutats av Socialnämnden den 8 mars 2023 och den består av att använda statsbidrag som förvaltningen har fått för prestation som de genomfört under 2021–2022.

Vård och omsorg beräknas ha ett underskott på minus 11 700 tkr och då är det främst hemtjänsten som avviker mot budget med 9 500 tkr. De särskilda boendena och kompetensenheten beräknas även de göra ett minus.

I verksamheten för funktionsstöd beräknas ett överskott på 6 300 tkr. Främsta anledningen till det minskat antal brukare med vissa insatser och att verksamheterna inte har statistiska scheman utan följer behoven vakans håller diverse tjänster i perioder där det varit möjligt.

Individ- och familjeomsorg har och har haft ett ökat behov av placeringar av både barn och vuxna detta gör att de totalt gör ett beräknat budgetöverskridande på minus 7 550 tkr.

Inom verksamheten Arbete och vuxenutbildning beräknas ett överskott på 1 000 tkr som beror på ett minskat behov av ekonomiskt bistånd då hushållen som uppbär detta har minskat.

Avvikelsen för socialnämnden, den centrala administrationen och färdtjänst/riksfärdtjänst beräknas bli plus 600 tkr.

Förvaltningens investeringar beräknas utföras och därmed förbrukas.

Framtid - sammanfattning till kommunfullmäktige

Vård och omsorg

Eftersom den demografiska trenden påvisar att andelen äldre ökar i Arboga kommer fler platser behöva skapas i särskilda boenden. Även insatser i hemmet ökar och under maj-juli i år inkom 43 nya beslut på hemtjänstinsatser. Därmed ökar också behovet av att utöka hemtjänstens personalresurser i ett redan ansträngt ekonomiskt läge.

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att Vård- och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen.

Under hösten 2024 beräknas vård- och omsorg slå upp portarna till ett nytt särskilt boende på Hällbacken, i samband med öppnandet av Hällbacken planeras en avveckling av Strandgården. Hemtjänstens personal kommer också lokaliseras på Hällbacken.

Att arbeta förebyggande är enligt forskning en framgångsfaktor och bör prioriteras utifrån våra ekonomiska förutsättningar.

Verksamheten för funktionsstöd

Då lokalerna för daglig verksamhet vid Ekvägen hyrs externt samt att verksamheten önskar nya lokaler som är samlokaliserade och mer centralt ses möjligheterna över att kunna bygga om verkstadslokalen vid Vasagymnasiet. Inga beslut är fattade men frågan om det är en möjlig lösning kommer arbetas vidare med under hösten.

Sju medarbetare önskar heltid under 2023 och kan tänka sig att arbeta på flera arbetsplatser. Deras önskemål är uppnådda. Förändringar i AB som reglerar dygnsvilan till 11 timmar gäller från 1 oktober. Förändringar gällande bestämmelser "sovande jour" kommer först i februari 2024. Båda dessa förändringar kommer att försvåra arbetet med Heltidsresan.

Individ- och familjeomsorg

Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag under 2024 som bland annat har fokus på icke-behovsprövade förebyggande insatser. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning. En annan föreslagen lagändring är att regionen ska ta över all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Förslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2026 och ett arbete har påbörjats tillsammans med regionen att kartlägga behov och inventera resurser gällande beroendevården.

Antal orosanmälningarna inom IFO har ökat sedan flera år tillbaka. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten.

Yrkesresan är en nationell satsning för introduktion och långsiktig kompetensutveckling. Socialförvaltningen valde att gå med i denna satsning under våren 2023 och först ut att utbildas är personal som arbetar inom myndighetsutövning barn och familj.

Arbete och vuxenutbildning

Under hösten ska utrednings- och uppföljningsverktyget BIP/SMAIL införas för alla som arbetar med planering för klienter som uppstår försörjningsstöd.

Ett nytt ESF-projekt med regionen som projektledare kan bli aktuellt om ansökan beviljas. Målgruppen är långtidsarbetslösa utrikesfödda språksvaga individer med låg utbildningsbakgrund som är i behov av försörjningsstöd.

Personer från Ukraina som önskat studera svenska har hittills varit hänvisade till Köping, men kommer under hösten att få delta i reguljär SFI-utbildning.

Lågtröskelverksamhet på AME ska införas. Jobbcenter och praktksamordningen ska utvecklas och få bättre struktur.

Vuxenutbildningen fortsätter arbeta med att finna fler sökanden till ingenjörsutbildningarna i samverkan med företag och andra kommuner.

Central administration

Arbetet kommer att fortsätta gällande avgiftshandläggningen i Life care för att säkerställa att allt debiteras och att fakturor blir rätta utifrån utförd insats. Stort fokus kommer också att vara på ekonomin för hösten/vintern och de närmaste åren.